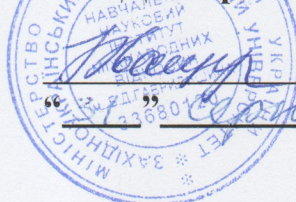

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ІМ. Б.Д. ГАВРИЛИШИНА

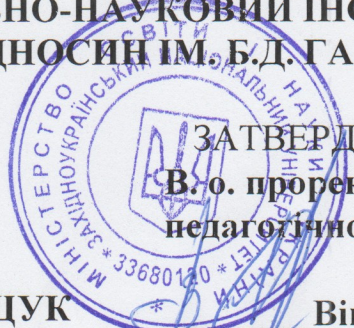
ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІМВ
ім. Б.Д.Гаврилишина

Ірина ІВАЩУК

“ 24 ” серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ 31 ” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «**Основи послідовного перекладу
та техніки нотування**»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація – 035.041 германські
мови та літератури
(переклад включно),
перша - англійська
освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації та переклад»

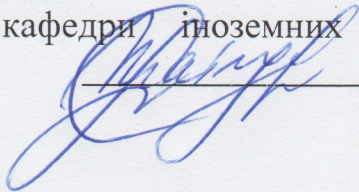
Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма	Курс	Се- местр	Лекції (годин)	Практичні (годин)	ІРС (годин)	СРС (годин)	Тре- нінг, КПЗ (год.)	Разом (год.)	Залік/ Іспит (сем.)
Денна	2	4	28	14	3	99	6	150	Залік 4

Робоча програма укладена канд. філол. наук, доцентом кафедри іноземних мов Лілією ШТОХМАН.

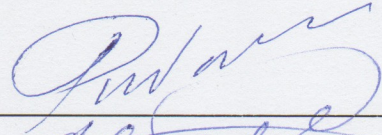
Підготовку фахівців здійснює доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій: Лілія ШТОХМАН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, *протокол № 1* від „29” серпня 2023р.

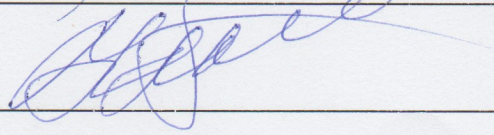
Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Людмила КРАЙНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності Філологія, протокол № 1 від „29” серпня 2023р.

Голова ГЗС

канд. філол. н., доц. Світлана РИБАЧОК

Гарант ОПП

канд. філол. н., доц. Наталія РИБИНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПОСЛІДОВНОГО
ПЕРЕКЛАДУ ТА ТЕХНІКИ НОТУВАННЯ»

1. Опис дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»

Дисципліна «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»	Галузь знань, найменування спеціальності, спеціалізації, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	<i>Галузь знань –</i> 03 Гуманітарні науки	Вибіркова дисципліна Мова навчання – англійська.
Кількість залікових модулів – 3	<i>Спеціальність –</i> 035 Філологія <i>Спеціалізація –</i> 035.041- Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська	Рік підготовки – 2 Семестр – 4
Кількість змістових Модулів - 3	<i>Ступінь вищої освіти –</i> бакалавр	Лекції – 28 год Практичні заняття – 14 год.
Загальна кількість годин: 150		Самостійна робота – 99 год, Тренінг, КПЗ - 6 год. Індивідуальна робота – 3 год.
Тижневих годин – 10.7 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю - залік

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Підготовка фахівців у галузі усного перекладу є дуже важливим завданням контексті розширення міжнародних зв'язків України, проведення все більшої кількості міжнародних нарад, симпозіумів, конференцій та семінарів як на державному, так і на галузевому рівні. Все це зумовлює велику потребу в фахівцях з усного послідовного перекладу.

Метою викладання курсу послідовного перекладу та технік нотування на другому курсі є підготовка усних перекладачів (тлумачів), які володіють навичками професійного усного послідовного перекладу. Вивчення цієї дисципліни передбачає формування у студентів фахової перекладацької та професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції, підґрунтям яких є сформовані протягом попередніх років навчання україномовна та іноземна (англійська як перша іноземна мова) комунікативні компетенції.

Студенти повинні знати:

- основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;
- принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами;
- мовні одиниці у їх взаємодії та мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- методи наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу, що потребує перекладу.

Студенти повинні вміти:

- використовувати профільні знання в галузі перекладознавства для оцінки сучасного перекладознавчого процесу в Україні та світі, теоретико-практичних узагальнень.
- обирати необхідну перекладацьку стратегію в залежності від жанрової приналежності тексту та ситуації, здійснювати адекватний усний (послідовний та синхронний) і письмовий переклад.
- працювати в команді та автономно.
- спілкуватися іноземною мовою.
- застосовувати знання у практичних ситуаціях
- використовувати мову(и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. Програма навчальної дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»

Змістовий модуль 1

ТЕМА 1. Сучасні підходи до визначення поняття «усний послідовний переклад» та його типи. Перекладацька етика.

1. Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація.
2. Визначення усного послідовного перекладу.
3. Типи усного послідовного перекладу.
4. Кодекс етики перекладача.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

ТЕМА 2. Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки в дискурсивному просторі.

1. Поняття контексту повідомлення; текст та контекст; текст та дискурс. Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки в дискурсивному просторі.
2. Макроконтекст, мікроконтекст та комунікативний контекст повідомлення та їхня роль у здійсненні усного перекладу.
3. Контекстуальні зв'язки (анафоричні, катафоричні та екзофоричні) між елементами повідомлення та їх роль у заповненні «лакун» (пропусків) у процесі усного перекладу.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

ТЕМА 3. Семантичні аспекти усного послідовного перекладу.

1. Семантичні аспекти усного послідовного перекладу.
2. Семантична структура усного повідомлення та її основні компоненти (прагматичний, дейктичний, модальний та оцінний компоненти).
3. Роль основних компонентів усного повідомлення та тематичного та рематичного компонентів у процесі адекватного відтворення змісту усного повідомлення у перекладі.
4. Відтворення оцінного компоненту в усному перекладі.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

Змістовий модуль 2

ТЕМА 4. Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення. Лексико-семантична когезія усного повідомлення.

Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення.

1. Лексико-семантична когезія усного повідомлення. за
2. Засоби забезпечення семантичної надмірності повідомлення: просте та складне повторювання, простий та складний парафраз, конференція, заміна про-формами (займенниками)
3. Граматична когезія усного повідомлення: узгодження часових форм,

вживання форм умовного способу дієслова.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

ТЕМА 5. Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу.

1. Лексичні аспекти усного перекладу.
2. Лексичні труднощі, які виникають при послідовному перекладі тексту «на слух»: ключові слова, галузеві терміни (subject field words),
3. Власні імена та назви, числівники, скорочення, акроніми, безеквівалентна лексика – національно-культурні реалії.
4. Оманливі лексичні одиниці, «хибні друзі» перекладача, пароніми, псевдоінтернаціоналізми).
5. Особливості відтворення усталених фраз (кліше), фразеологічних одиниць, емоційно забарвленої лексики, елементів гумору тощо.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

ТЕМА 6. Лакуни (пропуски, пробіли) в усному дискурсі та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).

1. Лакуни (пропуски, пробіли) усного повідомлення та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).
2. Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни.
3. Методи тренування пам'яті усного перекладача-тлумача.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

ТЕМА 7. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС).

1. Універсальний перекладацький скоропис (УПС).
2. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС).
3. Методика застосування УПС в усному послідовному перекладі завдяки семантичній надмірності усних повідомлень.
4. Система ведення записів згідно з вимогами УПС, використання спеціальних символів, аббревіатур, акронімів та скорочень для швидкого запису та перекладу усних повідомлень.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»

	Кількість годин					
	Лекції	Прак-тичні заняття	Самостій-на робота	Індив і-дуаль на робот а	Т р е н і н г, К П	Контро льні заходи

					І 3	
Змістовий модуль 1						
<i>ТЕМА 1.</i> Сучасні підходи до визначення поняття «усний послідовний переклад» та його типи. Перекладацька етика.	4	2	15	1		Опитування під час занять
<i>ТЕМА 2.</i> Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки в дискурсивному просторі.	4	2	15			Модульна контрольна робота
<i>ТЕМА 3.</i> Семантичні аспекти усного послідовного перекладу.	4	2	14	1		
Змістовий модуль 2						
<i>ТЕМА 4.</i> Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення. Лексико-семантична когезія усного повідомлення.	4	2	10			Опитування під час занять
<i>ТЕМА 5.</i> Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу.	4	2	15			Модульна контрольна робота
<i>ТЕМА 6.</i> Лакуни (пропуски, пробіли) в усному дискурсі та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).	4	2	15			
<i>ТЕМА 7.</i> Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС). Методика застосування УПС в усному послідовному перекладі. Система ведення записів згідно з вимогами УПС, використання спеціальних символів, аббревіатур, акронімів та скорочень для швидкого запису та перекладу усних повідомлень.	4	2	15	1		
Разом	28	14	99	3	6	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1.

Тема. Сучасні підходи до визначення поняття «усний послідовний переклад» та його типи. Перекладацька етика.

Мета: Ознайомити студентів з сучасними підходами до визначення поняття «усний послідовний переклад» та його типами, основами перекладацької етики.

Питання для обговорення:

1. Сучасні підходи до визначення поняття «переклад». Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація. Визначення усного двостороннього перекладу.
2. Основні лексичні, граматичні та фонетичні труднощі, усного двостороннього перекладу, пов'язані із лінгво-культурними аспектами перекладу та шляхи їхнього подолання.
3. Типи усного послідовного перекладу: спільні та відмінні риси.
4. Сприйняття та розуміння змісту повідомлення в усному послідовному перекладі. Поняття «внутрішньої мови».

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

Практичне заняття 2.

Тема. Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки в дискурсивному просторі.

Мета: Ознайомити студентів із типами контекстів та контекстуальними зразками.

Питання для обговорення:

1. Поняття «контекст повідомлення», «текст та контекст», «текст та дискурс».
2. Типи контексту. Контекстуальні зв'язки в усному дискурсі та їх роль в процесі здійснення усного перекладу.
3. Макроконтекст, мікроконтекст, комунікативний контекст повідомлення та їхня роль у здійсненні усного перекладу.
4. Контекстуальні зв'язки (анафоричні, катафоричні та екзофоричні) між елементами повідомлення.

Практичне заняття 3.

Тема. Семантичні аспекти усного послідовного перекладу.

Мета: Ознайомити студентів із семантичними аспектами усного послідовного перекладу.

Питання для обговорення:

1. Основні семантичні аспекти усного послідовного перекладу.
2. Семантична структура усного повідомлення, її основні компоненти (прагматичний, дейктичний, модальний та оцінний).
3. Роль компонентів усного повідомлення у процесі адекватного відтворення його змісту під час перекладу.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

Практичне заняття 4.

Тема. Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення, лексико-семантична когезія усного повідомлення.

Мета: Ознайомити студентів із семантичною надмірністю усного повідомлення та засобами її забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Принцип семантичної надмірності усного дискурсу.
2. Лексико-семантичні засоби забезпечення семантичної надмірності.
3. Роль семантичної надмірності в усному послідовному перекладі.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

Практичне заняття 5.

Тема. Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу.

Мета: Ознайомити студентів із лексичними та граматичними аспектами усного перекладу.

Питання для обговорення:

1. Лексичні труднощі послідовного перекладу тексту.
2. Труднощі перекладу ключових слів, галузевих термінів (subject field words), «хибних друзів перекладача» та безеквівалентної лексики.
3. Особливості відтворення усталених фраз (кліше), фразеологічних одиниць, емоційно забарвленої лексики, елементів гумору тощо.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

Практичне заняття 6.

Тема. Лакуни (пропуски, пробіли) в усному дискурсі та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).

Мета: Ознайомити студентів із лакунами в усному дискурсі та способами їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).

Питання для обговорення:

1. Лакуни усного повідомлення та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).
2. Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни.
3. Методи тренування пам'яті усного перекладача-тлумача.

Література: [2; 3; 5; 6; 9]

Практичне заняття 7.

Тема. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС).

Мета: Ознайомити студентів із основними принципами універсального перекладацького скоропису (УПС)

Питання для обговорення:

1. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС) та методика його застосування в усному послідовному перекладі.
2. Смісловий аналіз.

3. Використання символів та скорочень.
 4. Відособлення. Вертикальне розміщення записів. Вказівка мети.
- Література:* [2; 3; 5; 6; 9]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання Варіанти КПЗ з дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»

Індивідуальна робота студента під керівництвом викладача полягає у виконанні комплексних практичних індивідуальних завдань (КПЗ), що є однією з форм організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. КПЗ видаються студентам в терміни, передбачені робочою навчальною програмою. Виконання КПЗ створює умови для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці.

Для індивідуальної роботи пропонується наступна орієнтовна тематика повідомлень, рефератів, доповідей, есе:

1. Основні організаційно-правові засади організації роботи усних перекладачів.
2. Міжнародні організації та асоціацій перекладачів (АПС, TAALS, ATA, FIT, Асоціація перекладачів України) та їхня роль в регулюванні перекладацької діяльності в Європі та в усьому світі.
3. Кодекс етики перекладача та його основні положення.
4. Поняття системи та структури як основи діалектичного філософського підходу до вивчення мови та мовлення. Мова та мовлення як системно-структурні об'єкти.
5. Методи тренування пам'яті усного перекладача.
6. Історія виникнення універсального перекладацького скоропису: Женевська школа усного перекладу, внесок українських вчених в розробку системи УПС. Додаткові символи, аббревіатури та акроніми, що вживаються в системі УПС.
7. Способи відтворення в усному перекладі фразеологічних одиниць, елементів гумору тощо.
8. Перекладач сьогодення – який він?
9. Складнощі, що очікують молодих перекладачів
10. Ідеальний перекладач – яким він має бути?
11. Переваги та недоліки професії перекладача
12. Аматорський і професійний переклад

7. Самостійна робота

При обмеженні навчального аудиторного часу, а також з урахуванням обов'язкової умови інтенсивного характеру вправ для оволодіння іноземною мовою, виникає необхідність навчати студентів самостійно працювати в поза аудиторний час. Самостійна та індивідуальна робота студентів – важлива

складова ефективної підготовки фахівців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів та будь-якої спеціальності. Оскільки інтереси студентів концентруються навколо їхньої майбутньої професії, то зміст і характер самостійної позааудиторної роботи узгоджується з найбільш глибокими й значущими мотивами їхньої діяльності, пов'язаними з профілюючою спеціальністю.

Тому самостійна робота з дисципліни « Основи послідовного перекладу та техніки нотування» здійснюється у двох формах, які вимагають суттєвих витрат часу та зусиль:

- слухання для професійних та академічних потреб;
- послідовний переклад для професійної діяльності і академічних потреб.

Додатково студентам можна запропонувати участь у клубі знавців англійської мови, участь у семінарах, зустрічах за круглим столом, засіданнях наукового студентського товариства, конференціях, олімпіадах.

Для самостійного опрацювання студентами пропонується низка завдань. Вони підлягають вивченню у рекомендованій послідовності після уважного опрацювання матеріалу, передбаченого для аудиторної роботи. Основою для ознайомлення є літературні джерела, наведені у переліку. При наявності незрозумілих питань студентам рекомендується звертатися за консультаціями до викладача з метою отримання необхідних роз'яснень щодо організації самостійної роботи та можливого розширення списку літературних джерел.

Тематика для самостійної роботи студентів 2 курсу ОПІ «Бізнес-комунікації та переклад»

№ модуля	Слухання для професійних та академічних потреб	Послідовний переклад для професійної діяльності і академічних потреб
1	Реферування й анотування автентичних наукових текстів, що звучать на онлайн платформах, в блогах, соцмережах.	Ведення нотаток та переклад.
	Відбір і підготовка інформації для перекладу.	Написання нотаток та підготовка візуальних засобів для представлення інформації в мультимедійних презентаціях
2	Конференції, зустрічі, відео-конференції.	Ведення нотаток про зустріч, порядок денний.
	Послідовний переклад наукових /професійних текстів англійською мовою.	Написання перекладу з аналізом інформації

8. Тренінг з дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»

Тематика, завдання та структура тренінгу

Тренінг: Практика послідовного перекладу текстів

Мета тренінгу: формування умінь і навичок адекватного послідовного перекладу інформації (текстів та аудіо- і відеоматеріалу), розвиток умінь і навичок опрацювання та презентації текстів різножанрової тематики (здійснення усного або письмового перекладу, реферативного, анотаційного перекладу)

Завдання тренінгу: розвиток у студентів здатності обирати необхідну перекладацьку стратегію, залежно від жанрової приналежності тексту, здатності вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Порядок проведення тренінгів:

1. Здійснити аналіз інформації.
2. Взяти участь у груповому обговоренні.
3. Презентувати результати і підвести підсумки

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- завдання на послідовний переклад;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів КПЗ;
- модульна контрольна робота;
- залік.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
Усне опитування (теми 1-3 по 10 балів = 30 балів)	Усне опитування (теми 4-7 по 10 балів = 40 балів)	Написання та захист КПЗ =60 балів	
Письмова робота = 70 балів)	Письмова контрольна робота) = 60 балів	Виконання самостійної роботи = 20 балів Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів	
30%	40%	30%	100%

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне обладнання, Smart board	1-7
2	Проектор, ноутбук	1- 7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- English Tongue Twister [Electronic resource] Access mode: <http://www.uebersetzung.at/twister/en.htm>.
- Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово - стилістичні проблеми. Вінниця: Нова Книга, 2018, 564 с.
- Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: НОВА КНИГА, 2017. 488 С.
- Middlebury Institute of International Studies at Monterey URL: <http://www.miis.edu/academics/programs/conferenceinterpretation>.
- Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Основи послідовного перекладу і техніки нотування» для студентів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» / укл. Л. Штохман, Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 11 с
- Методичні рекомендації з дисципліни «Основи послідовного перекладу і техніки нотування» для студентів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» / укл. Л. Штохман, Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 16 с.
- Практикум з дисципліни «Основи послідовного перекладу і техніки нотування» для студентів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія»

/укл. Л. Штохман, Тернопіль: ЗУНУ, 2023, 19с.

8. Peculiarities of Consecutive Interpretating and Interpreter's Note-taking
URL: <http://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=361>.
9. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / Ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 152 с.
10. Speech Repository II URL: http://ec.europa.eu/dgs/scic/cooperation-withuniversities/speech_repository.htm .
11. Wei L. Developing note-taking skills in consecutive interpreting / L. Wei.
URL: <http://www.scik.org> .
12. What Is Consecutive Interpreting? URL: http://ec.europa.eu/dgs/scic/what-is-conference- interpreting/consecutive/index_en.htm .